

Museu Municipal Can Xifreda de Sant Feliu de Codines

Espai Obert

Jordi Principal-Ponce

Professor de Prehistòria, Història Antiga i
Arqueologia, Universitat de Barcelona

La col·lecció del Museu Municipal Can Xifreda de Sant Feliu de Codines és el resultat dels treballs de recerca arqueològica que van dur a terme un grup d'aficionats de la població des dels anys cinquanta fins als setanta. Aquest grup, la "Colla Talp", sota l'impuls del Sr. Martí Garriga, va promoure la investigació, l'estudi i la conservació d'uns materials que van passar a mans municipals per donació.

Ara el Museu s'ha revitalitzat amb l'entrada de nous voluntaris que estan treballant per a donar un caire més actual a les activitats de la institució i per a vincular-lo més estretament a la vida del poble.

Els dos grans fronts d'actuació són la tasca comunicativa d'una col·lecció potser encara desconeguda a la nostra comarca i l'obertura de nous àmbits d'investigació, com a centre de documentació i d'estudis, entorn de la reconstrucció de la història de la vila des de l'edat mitjana fins avui.

La proximitat amb la realitat de la població és, al cap i a la fi, la base del dinamisme del centre, la font que nodreix els seus conjunts. De fet, es tracta d'un vincle més, d'una necessitat sorgida del mateix nucli social, d'un intent de donar forma a la memòria col·lectiva i a la pròpia història local, i no des d'un punt de vista merament d'antiquari o de "magatzem de records", sinó com a nucli dinamitzador d'iniciatives culturals i de recerca en aspectes concrets relacionats directament amb la història i la realitat del poble de Sant Feliu de Codines.

No obstant això, la primitiva idea o iniciativa que va motivar la creació del museu entorn del final dels anys seixanta-setanta, i que sorgia de la necessitat de donar a conèixer, per part d'alguns membres de la comunitat, tota una sèrie de recerques i troballes d'àmbit local vinculades al món de la prehistòria, la paleontologia i la geologia, va donar cabuda, també, a donacions i cessions d'objectes provinents d'altres àrees geogràfiques, però

relatius a la temàtica i l'esperit del museu. Així, doncs, el nucli bàsic de la col·lecció del museu és de tipus arqueològic, encara que progressivament s'hi han anat incorporant objectes d'altres àrees de coneixement i de franges cronològiques molt més relacionades amb la història i amb la realitat més quotidiana de la població.

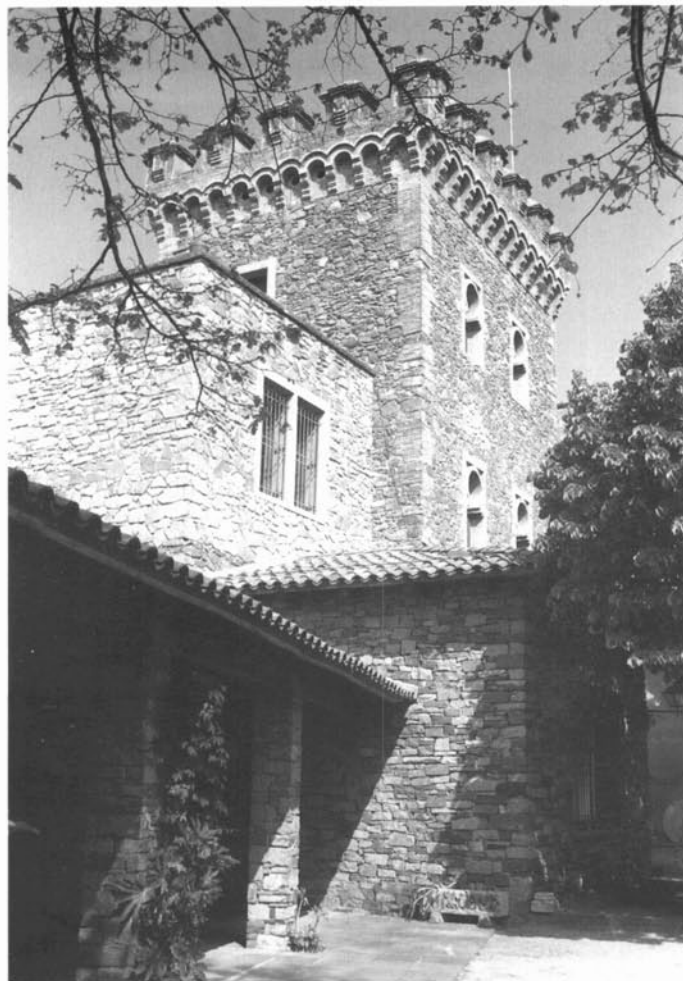
ELS CONJUNTS DE LA COL·LECCIÓ DEL MUSEU MUNICIPAL CAN XIFREDA

Quant als conjunts de materials exposats que ofereix el Museu Municipal Can Xifreda, estan organitzats en tres sales independents i una annexa. Intenten, però, conservar una certa coherència, tant temàtica com respecte de l'evolució cronològica, i estan disposats a l'interior d'expositors que en permeten alhora la conservació i l'observació, sempre que les característiques i la mateixa natura de l'objecte exposat ho facin possible.

Sala I

Està dedicada bàsicament a objectes d'època moderna i contemporània, entre els quals destaquem diversos retrats pictòrics de personatges notables relacionats amb el poble, talles i imatges religioses, ceràmiques i vaixel·la. Mereixen comentaris a part tres objectes que pel seu valor, tant artístic com històric, ocupen llocs remarcables a la sala. En primer lloc cal citar un quadre que representa l'acció de Sant Feliu que es produí durant la guerra del Francès i que se saldà amb la victòria de les tropes hispàniques. També s'ha d'esmentar l'aqua-

Entrada al Museu
pel Parc Xifreda.
(Fotografia: Pere
Vallcorba.)

rel·la del plànol de la vila de Sant Feliu, del 1836. I en darrer terme cal citar la senyera de l'antic Orfeó Feliuà, obra d'Antoni Gaudí que data del començament de la present centúria.

Sala II

Acull, quasi exclusivament, troballes paleontològiques i prehistòriques. Pel que fa als objectes paleontològics, destaquen els conjunts fòssils (vegetals i de fauna) corresponents a diverses erates del Fanerozoic; bàsicament, es tracta d'un recull de peces de la zona, encara que també n'hi ha d'altres àrees geogràfiques (Catalunya, Àfrica, etc.).

Les troballes prehistòriques ens remeten fonamentalment al paleolític, que compta amb nombrosos exemples d'indústria lítica pro-

cedent de diversos indrets: Ull-demolins (Tarragona), Vernet (Lleida), Coves de Margalef (Lleida), Osca, o fins i tot d'Àfrica (platja d'Al-A'yun-Samara, Sàhara Occidental). Amb tot, el cos bàsic de la col·lecció està compost per la indústria lítica (paleolític superior) del jaciment local de can Garriga i la seva àrea immediata.

Sala III

Està dedicada, de manera evolutiva, a l'exhibició de restes i troballes —gairebé totes de tipus local— que abracen una franja cronològica extensa: des d'època prehistòrica fins al segle XIX. Es tracta, sobretot, d'objectes ceràmics, indústria lítica, restes faunístiques i una petita col·lecció numismàtica.

En primer lloc destaquen els conjunts d'eines i estris (ceràmiques, indústria lítica, molins, etc.) d'època neolítica procedents de diversos indrets, donacions o troballes isolades, entre els quals remarcariem els del jaciment del Margarit (Riells).

Conjunts importants, també, amb moments neolítics o bé ja de l'edat del bronze serien els oferts per la cova de l'Endalt, la cova del Maquis (amb restes d'un interessant obrador i foneria de monedes destinat a la falsificació, datable del segle XVII), l'abric del Mas i l'abric Oliveres. Entre els materials corresponents a aquest moment, cal fer ressaltar la quantitat i la qualitat dels objectes exhumats durant les excavacions de la cova de Solanes (Caldes de Montbui), que ocupen un lloc preeminent entre els

materials de la Sala III i que són un dels referents bàsics i més importants per a l'estudi de l'edat del bronze a la Catalunya central.

D'època ibèrica cal esmentar les restes ceràmiques procedents del jaciment del serrat de la Galaieta i les restes faunístiques excepcionals aparegudes a l'indret (cornamenta quasi completa d'un cèrvid i l'esquelet d'un gos domèstic). També corresponen a aquest moment els objectes del jaciment del puig alt del Viver i alguns exemplars de vaixel·la ibèrica pintada procedents de l'obrador de Bigues.

Quant al període romà, els conjunts d'objectes pertanyen majoritàriament a materials ceràmics, entre els quals destacariem els procedents de l'excavació de les sitges ibero-romanes de can Ba-

rri (Bigues) i els de les vil·les del Xalet Bau, el Margarit (Riells) o can Perera (Bigues), ja més relacionables amb l'època imperial i tardo-romana. També a aquesta àmplia franja cronològica correspondria la col·lecció numismàtica del museu, que compta amb exemples de numerari ibèric de bronze i d'altre ja plenament romà (alt i baix-imperial), amb fraccionàries de diversos tipus i materials.

Ja a èpoques més modernes (segles XVI-XIX) pertany un lot considerable de rajoles pintades catalanes amb dissenys característics, i també el conjunt de les restes recuperades a l'abocador de l'antiga rectoria de Sant Feliu, que contenia abundants exemplars de vaixel·la vidriada dels segles XV-XIX.

Cal esmentar, en darrer terme, un petit conjunt d'indústria lítica acheuliana i un lot de terrissa egípcia de baixa època (dinasties XXVI-XXXI), ambdós procedents de la zona de Gizeh (Egipte), i també algunes peces d'art precolumbí, fruit de donacions. També hi ha una sala destinada a una petita col·lecció geològica.

El museu compta amb una pàgina *web* on es pot trobar informació actualitzada de les activitats que s'hi poden fer (www.ictnet.es/+gcassart). A més d'un horari de visita pública limitat als caps de setmana, es poden concertar visites prèviament per a grups, principalment escolars. Per a complementar la visita s'ha editat un llibret guia.

Visita del conseller Guitart al Museu el 18 de novembre de 1994.
(Fotografia: Pere Vallcorba.)

